

ADAM MALICKI
1907–1981

W dniu 27 maja 1981 r. zmarł członek Lubelskiego Koła Polskiego Towarzystwa Geologicznego, profesor emerytowany zwyczajny, doktor habilitowany Adam Malicki.

Profesor Adam Malicki urodził się 7.01.1907 r. w Przemyślu. W mieście tym zdobył wykształcenie podstawowe, a następnie ukończył gimnazjum klasyczne. Po uzyskaniu świadectwa dojrzałości studiował na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie – początkowo na Wydziale Humanistycznym, później na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym, gdzie odbywał studia geograficzne pod kierunkiem prof. E. Romera. W 1929 r. otrzymał dyplom magistra filozofii w zakresie geografii i rozpoczął pracę zawodową w Instytucie Geografii tegoż Uniwersytetu, zdobywając w roku 1932 stopień naukowy doktora filozofii. Na podstawie całokształtu dorobku naukowego oraz rozprawy pt.: „Kras gipsowy Podola Pokuckiego” został dopuszczony w 1939 r. do kolokwium habilitacyjnego w macierzystym Uniwersytecie. W związku z wybuchem II wojny światowej przewód habilitacyjny został przerwany i zakończony dopiero w roku 1945 w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. W 1946 r. zostaje mianowany profesorem nadzwyczajnym geografii ogólnej, a następnie w roku 1958 – profesorem zwyczajnym geografii fizycznej.

W okresie II wojny światowej pracował prof. Adam Malicki początkowo jako docent etatowy w radzieckim Uniwersytecie Państwowym we Lwowie, później – po wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej – w Instytucie Naukowym Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach.

W wyzwolonej Polsce Profesor aktywnie uczestniczy w organizowaniu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, pierwszej w tym czasie wyższej uczelni. Jest inicjatorem i twórcą studiów geograficznych w UMCS oraz całego lubelskiego ośrodka geograficznego. Od pierwszego roku istnienia Uniwersytetu pełni odpowiedzialne funkcje – początkowo kierownika Zakładu Geografii Wydziału Przyrodniczego UMCS, następnie (w latach 1949–1959) kierownika Zespołu Katedr Geografii i Geologii, wreszcie kierownika Zakładu Geografii Fizycznej UMCS. Ponadto sprawował funkcję Prodziekana Wydziału Przyrodniczego UMCS (w roku akademickim 1947/48, był delegatem Rady Wydziału do Senatu, w którym pełnił obowiązki sekretarza, był przewodniczącym lub członkiem kilku komisji senackich, a w latach 1951–54 piastował godność Prorektora Uniwersytetu. W roku 1977 przechodzi na emeryturę, nie przerywając jednak systematycznych badań naukowych.

Dorobek naukowy prof. Adama Malickiego wyraża się liczbą ponad 250 publikacji. Główną dziedziną zainteresowań Profesora była geomorfologia; wśród licznych Jego publikacji znaczącą pozycję zajmują ponadto prace z zakresu geologii, zwłaszcza dotyczące krasu i utworów lessowych, historii geografii, geografii osadnictwa, kartometrii i klimatologii. Znaczna liczba pozycji bibliograficznych Profesora dotyczy popularyzacji wiedzy geograficznej.

Oprócz publikowania własnych prac, zajmował się również Profesor działalnością redakcyjną. Był współzałożycielem i redaktorem wydawanego w okresie międzywojennym we Lwowie miesięcznika „Zbliża i Zdaleka”, popularyzującego wiedzę geograficzno-krajoznawczą, a od roku 1945 do ostatnich chwil swego bogatego i intensywnego życia pełnił funkcję redaktora sekcji B (Geografia, Geologia, Mineralogia i Petrografia) *Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska*. Był również redaktorem I tomu *Geografii Powszechnej*, wydanego w 1962 r. przez PWN.

Przez cały okres pracy zawodowej prof. Adam Malicki był w pełni zaangażowany i aktywnie uczestniczył w życiu wielu organizacji naukowych – polskich i zagranicznych. Jeszcze podczas swego pobytu we Lwowie był sekretarzem Zarządu Towarzystwa Geograficznego w tym mieście; po wojnie – w roku 1945 zorganizował Oddział P.T. Geograficznego w Lublinie i przez wiele lat pełnił funkcję przewodniczącego tego Oddziału. Był współtwórcą Lubelskiego Koła Polskiego Towarzystwa Geologicznego (w 1964 r.) i pierwszym jego przewodniczącym (do roku 1970). W latach 1965–71 pełnił obowiązki członka Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Geologicznego. Był również członkiem Komitetu Badań Czwartorzędu PAN oraz Narodowego Komitetu INQUA w Polsce. W roku 1960 otrzymał tytuł honorowego członka Serbskiego Towarzystwa Geograficznego w Belgradzie.

Profesor Adam Malicki był nie tylko wybitnym naukowcem o szerokich horyzontach badawczych, autorem licznych publikacji naukowych i popularno-naukowych, doskonałym organizatorem. Położył również wielkie zasługi w działalności dydaktycznej i wychowawczej, zwłaszcza w zakresie kształcenia młodej kadry naukowej licznego grona geografów. Był promotorem znacznej liczby magistrów,

kończących studia geograficzne w UMCS; większość pracowników naukowych lubelskiego ośrodka geograficznego należy do grona wychowanków Profesora, pod Jego kierunkiem zdobywała stopnie doktora i doktora habilitowanego. Szczęściu spośród Jego doktorantów otrzymało tytuły profesorskie.

Za wybitne osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej prof. Adam Malicki odznaczony został m.in. dwukrotnie Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalami 30-lecia i 10-lecia Polski Ludowej, honorowym tytułem Zasłużony Nauczyciel PRL, odznaką Za Zasługi dla Lubelszczyzny.

W osobie Profesora nauka polska, a zwłaszcza lubelskie środowisko geograficzne, straciły wielkiego Naukowca, Wychowawcę, Nauczyciela i Organizatora, szlachetnego i prawego Człowieka, powszechnie lubianego i cenionego przez współpracowników i studentów.

Żegnamy Go z głębokim żalem i smutkiem.

Zbigniew Gardziel, Jan Morawski

SUMMARY

A. Malicki was born on 7 January 1907 in Przemyśl. In 1929 he graduated in geography at the Mathematical-Physical Faculty of the Jan Kazimierz University in Lvov where studied under the leadership of prof. E. Romer. Three years later A. Malicki got the Ph.D. degree and in 1933 accomplished his habilitation thesis on gypsum karst phenomena in the Podole district. In 1946 he was nominated extraordinary professor and in 1958 – the ordinary professor in physical geography.

A. Malicki's scientific activity till 1939 was connected with the Lvov University and after the war he was one of the organizers of the M. Skłodowska-Curie University in Lublin. In 1949 – 1959 he was the director of the Institute of Geography and Geology of this higher school and was nominated its rector for the period 1951 – 1954.

Professor Malicki is the author or coauthor of ca. 250 papers devoted mainly to geomorphology. However, a considerable part of his output deals with various geological problems as karst phenomena or loess deposits, as well as with the history of geography, climatology etc. Very important was prof. Malicki's editorial activity both in periodical and in other forms of publications. Besides, he was for many years deeply engaged in the works of the Polish Geological and Geographical Societies. Prof. Malicki was the member of the Committee on Quaternary Studies of the Polish Academy of Sciences and of the National Committee of INQUA. In 1960 he was elected to honorary member of the Serbian Geographic Society. Worth emphasizing is also prof. Malicki's educational and didactic activity, expressed by great number graduated specialists, among them a dozen of doctors and six professors. For his outstanding achievements in scientific, organizatory and didactic activities Prof. Malicki was decorated with numerous highest awards. His death on 27 May 1981 is a heavy loss for Polish geological and geographical sciences.

translated by W. Narębski

SPIS WAŻNIEJSZYCH PUBLIKACJI
PROF. DR. HAB. ADAMA MALICKIEGO

1929. O poglądach na powstanie ozów. Théories sur la formation des „asar”. *Czas. Geogr.*, 7, 2–3: 66–79.
1930. Rozmieszczenie nazw miejscowych o źródłosłowie „Wend” i „Wind” w Niemczech. La répartition des noms de lieu avec le radical „Wend” et „Wind” en Allemagne. *Polski Przegl. Kartogr.*, 8, 31: 169–173.
1931. Próby ilościowego określenia erozji lodowcowej. *Kosmos, Seria B.* 56, 1: 25–36.
1932. Gologia i Geografia na usługach wojny. *Przyroda i Technika*, 11, 5: 213–217.
1933. Une carte des hauteurs (élévation) relatives du globe terrestre. Zbornik Radova III Kongresa Slovenskih Geografa i Etnografa u Kraljevini Jugoslaviji, 1930, p. 40, Beograd.
1934. Deniwelacje globu ziemskiego. Dénivellations du globe terrestre. *Prace Geogr.* wyd. przez prof. E. Romera, 17: 3–27, Lwów.
1934. Imiennictwo związane z krasem Podola Pokuckiego. Les noms topographiques liés aux phénomènes karstiques. *Czas. Geogr.*, 12, 1: 56–62.
1934. Quelques exemples de modification des dépôts glaciaires par les processus d'érosion normale. Résumés des Communications Congr. Int. de Géographie. Varsovie, 33–34.
1935. Spękania kredy na północnem Roztoczu. Les diaclases du cretacé dans la Roztocze septentrionale. *Czas. Geogr.*, 13, 1: 104–106.
1935. Przyczynek do znajomości zjawisk krasowych w obszarze lessowym. Beitrag zur Kenntniss der Karsterscheinungen im Lössgebiete. *Czas. Geogr.*, 13, 2–4: 328–335.
1936. Z morfologii Nadbuża Grzędowego. Some Morphological Remarks about Upper Bug Basin. *Kosmos, Seria A*, 61, z. 1, *Prace Komisji dla badań krawędzi Podola*, 4: 71–81. Odbitka. *Prace Inst. Geogr. UJK we Lwowie*, 2: 71–81.
1937. Położenie geograficzne miast na Nadbużu. La situation géographique des villes du Nadbuże Bassin supérieur du Bug. (Odczyt wygłoszony na posiedzeniu Koła Lwowskiego Zrzeszenia Polskich Nauczycieli geografii). *Czas. Geogr.*, 15, 1: 18–42. Odbitka. *Prace Inst. Geogr. UJK we Lwowie*, 5: 18–42.
1937. Gatačko Polje (szkic z morfologii krasu dynarskiego). Gatačko Polje – Eine Skizze von Morphologie des Dinarischen Karstes. *Kosmos, Seria A*, 62, 1–2: 51–72.
1937. Pochodzenie żwirów, występujących w obrębie północnej krawędzi Podola i południowego Nadbuża. The Origin of the Gravels Occurring on the Northern Podolian Margin and on Outhern Nadbuże. *Kosmos, Seria A*, 62, 4, *Prace Komisji dla Badań Krawędzi Podola*, 13: 597–611. Odbitka. *Prace Inst. Geogr. UJK we Lwowie*, 12: 597–611 (wspólnie z A. Jahnem).
1937. Rozwój i stan badań nad terenami krasowymi. Die Entwicklung und jetziger Stand der Forschungen über Karstgebieten. *Czas. Geogr.*, 15, 2: 112–123. Odbitka. *Prace Inst. Geogr. UJK we Lwowie*, 8: 112–123.
1937. W sprawie metody konstrukcji map gęstości sieci rzecznej. Über die Konstruktionsmethoden von Flusssichtekarten. *Czas. Geogr.*, 15, 3: 251–256. Odbitka. *Prace Inst. Geogr. UJK we Lwowie*, 9: 251–256.
1938. Kras gipsowy Podola Pokuckiego. Karst Phenomena in the Gypsum Beds of Pokutian Podolia. *Prace Geogr.* wyd. przez prof. E. Romera, 18, p. 46, Lwów.
1946. Kras loessowy. The Karst Phenomena in the Beds of Loess. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, I (1946): 153–155, Lublin.
1947. Spękania kredy w górnym dorzeczu Nidy. Joints of Chalk in the Upper Basin of Nida. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, II (1947), 101–109, Lublin.
1947. Zabytki przyrody nieożywionej na obszarach gipsowych dorzecza Nidy. Places of Natural Beauty in the Gypsum Areas of the Nida River Basin. *Chrońmy Przyr. Ojcz.*, 3, 1/2: 31–38.
1947. Materiały budowlane okolicy Lublina. *Materiały Budowlane*, 2, 12: 19–23.
1949. Rzekome loessy i rzekome gleby loessowe okolic Leżajska. Pseudo-loesses and Pseudo-loess Soils in the Environment of Leżajsk. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, III (1948), 415–426, Lublin (wspólnie z B. Dobrzańskim).

1950. Geneza i rozmieszczenie loessów w środkowej i wschodniej Polsce. The Origin and Distribution of Loess in Central and Eastern Poland. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, IV (1949), 195–228, Lublin.
1950. Kilka przyczynków do poznania warunków i procesów tworzenia się wertebów w krasie dynarskim. Contributions to the knowledge of Conditions and Processes Concerning the Development of Dolines in the Dinaric Karts. *Czas. Geogr.*, 20 (1949), 245–259.
1950. Osadnictwo polskie w Bośni w 1938 r. The Polish Settlements in Bosnia – 1938 y. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, IV (1949), 33–44, Lublin.
1950. Współczesne wahania klimatyczne. *Geogr. w Szkole*, 3, 5: 1–10.
1953. Mikołaj Kopernik jako geograf. *Geogr. w Szkole*, 6, 6: 290–294.
1957. Löss und lössähnliche Bildungen in den Karpathen. Résumés des communications. V-e Congrès INQUA, Madrid – Barcelone, 117–118.
1959. Antoni Andrzejowski – fizjograf okresu Staszicowego. Antoni Andrzejowski. Physiograph of the Staszic Period. *Czas. Geogr.*, 30, 1: 11–32.
1961. The Stratigraphic Value of the Loess Profile in Pikulice (near Przemyśl). *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, XV (1960), 63–74, Lublin.
1961. Guide-Book of Excursion E. The Lublin Upland. Symposium on Loess. VI-th INQUA Congress. Poland 1961, 39, PWN, Łódź.
1961. The Loess of the Miechów Upland. Guide-Book of Excursion from the Baltic to the Tatras. Part III. South Poland. VI-th INQUA Congress, Poland 1961, 58–67. PWN, Łódź.
1962. Cryoturbation and Earth-quake Structures within the Beds of Loess in South Europe. *Folia Soc. Sci. Lublinensis, sec. D*, 2 (1962), 161–162, Lublin.
1962. Kilka przykładów z historii formowania się polskiej terminologii geograficznej. Some Examples Illustrating the Development of the Polish Geographic Terminology. *Czas. Geogr.*, 33, 1: 95–111.
1962. Rzeźba powierzchni Ziemi. Geografia Powszechna. T. 1. 174–214. PWN, Warszawa.
1962. Geomorfologia na usługach praktyki. *Geogr. w Szkole*, 15, 5: 232–243.
1963. Kilka uwag o fizjografii polskich Karpat fliszowych. Some Notes on Physiography of the Flysch Carpathians. *Roczn. Glebozn.*, 13: 3–25.
1963. Łądy i morza. Encyklopedia „Przyroda i Technika”, 600–604. Wiedza Powszechna, Warszawa. Wyd. II, 1967, 640–644, Wiedza Powszechna, Warszawa.
1964. Zagadnienie mapy geomorfologicznej świata. The Problem of Preparing a Geomorphological World Map. *Czas. Geogr.*, 35, 3–4: 303–316.
1964. Działalność ośrodka geograficznego UMŚC w Lublinie w okresie XX-lecia PRL. *Prz. Geogr.*, 36, 3: 549–558.
1965. Karstowi polja Krbawy i Korenicy. *Wisnyk Lvivskogo Ordena Lenina Derzawnowo Uniwersytetu im. I. Franka, Serja Geogr.*, Wyp. 3, 72–76, Lviv.
1965. Morze Śródziemne. W: Geografia Powszechna. T. 3. 72–85. PWN, Warszawa.
1965. Jugosławia. W: Geografia Powszechna. T. 3. 142–170. PWN, Warszawa.
1966. K metodike ustanovlenij razliczij mezdju lessami i lessovidnymi porodami. Sevremennyj i czetverticnyj kontinentalnyj litogenez. Izd. „Nauka”, 91–92, Moskva.
1967. Lessy na obszarze Polski i ich związek z czwartorzędem. Czwartorzęd Polski, 372–396. PWN, Warszawa.
1968. Krbavskie Polja (geomorfologia i morfogeneza). The Poljes of Krbava „Geomorphology and Morphogenesis”. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, XXI (1966), 57–85, Lublin.
1969. Wstęp do geografii. p. 216. PWN, Warszawa. Wyd. II uzupełnione. 1972. p. 224, PWN, Warszawa. Wyd. III uzupełnione. 1976. p. 237, PWN, Warszawa.
1969. Carte de la localisation des loess et des formations assimilées aux loess sur le territoire de la Pologne. Résumés des communications, VIII-e Congrès INQUA, p. 222, Paris.
1969. Intercepcja atmosferycznych opadków jak faktor odnositelnogo mikroklimaticzeskogo okieanizma. *Folia Soc. Sci. Lublinensis, sec. D*, 9 (1969): 85–89, Lublin.
1970. Opady i pokrywa śnieżna w Równi. Niederschläge und Schneedecke in Równia. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, XXIII (1968): 159–176, Lublin.

1970. Ogólna charakterystyka Bieszczadów. Streszczenie referatów i przewodnik wycieczkowy Zjazdu Regionalnego Polskiego Towarzystwa Geograficznego w Rzeszowie 26–28 czerwca 1970, 5–12, Lublin.
1970. XLII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Geologicznego w Lublinie. *Prz. Geol.*, 18, 8–9: 361–362.
1971. Toponimija „Nove Serbije” na teritoriji Južne Rusije XVIII veka. Les toponimes serbes en Ukraine et leur origine. *Glasnik Srpskog Geografskog Drustva*, 41, 2: 95–106, Beograd (wspólnie z J. Marković-Marjanović).
1972. Serbsko-chorwackie nazwy miejscowe na mapie Polski Rizzi-Zannoniego. *Folia Soc. Sci. Lublinensis, sec. D*, 13 (1971), 3–6, Lublin (wspólnie z J. Marković-Marianović).
1972. Profil lessowy w Radymnie. Przewodnik Sympozjum Krajowego „Litologia i Stratygrafia Lessów w Polsce” Lublin 25–30 września 1972, 203–205, Warszawa.
1972. Profil lessowy w Pikulicach. Przewodnik Sympozjum Krajowego „Litologia i Stratygrafia Lessów w Polsce” Lublin 25–30 września 1972, 205–208, Warszawa.
1973. Interglazjał w nowym plejstocenijskim profilu okolicy Białopola (Wyżyna Lubelska). Wiadomość wstępna. Der Interglazial in einem neuen pleistozänem Profil der Umgebung von Białopole „Lubliner Hochebene”. Vorausartikel. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, XXVII (1972), 205–224, Lublin (wspólnie z K. Pękałą).
1973. Serbskie nazwy miejscowe na Ukrainie i ich geneza. Les toponymes serbes en Ukraine et leur origine. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, vol. XXVII (1972), 225–245, Lublin (wspólnie z J. Marković-Marjanović).
1974. Geografia polska w dobie Komisji Edukacji Narodowej. W: *Ze studiów nad Komisją Edukacji Narodowej i szkolnictwem na Lubelszczyźnie*. Lublin, UMCS, (1973), 115–129.
1974. Jednostki fizjograficzne górnego dorzecza Sanu. W: *Środowisko przyrodnicze dorzecza Sanu. TPN w Przemyślu* (1973), 9–36.
1974. Jugosławia. p. 424, PWN, Warszawa.
1975. Ciężkie minerały opoki oraz lessu w okolicy Lublina. Heavy Minerals of Gaize and Loess in the Vicinity of Lublin. *Ann. Univ. Mariae Curie-Skłodowska, sectio B*, XXVIII (1973), 39–51, Lublin (wspólnie z J. Morawskim).
1976. Holokarst a zagadnienie genezy krasowych polji. Holokarst and the question of the origins of karst poljes. *Pr. Nauk. UŚl. Geogr. Stud. Diss.*, 1: 7–19, Katowice.
1979. W dwudziestą piątą rocznicę zgonu profesora Eugeniusza Romera. On the 25-th anniversary of Professor Eugeniusz Romer's death. *Czas. Geogr.*, 50, 3: 167–179.
1980. Istota geografii fizycznej a zagadnienia ochrony środowiska przyrodniczego człowieka. The Essence of Physical Geography and the Problem of the Protection of Man's Natural Environment. *Pr. Nauk. UŚl., Geogr. Stud. Diss.*, 3: 7–23, Katowice.